

Bayer Zsolt: Kampány el?tt

2013 február 02. Flag

Szöveg méret

Mentés

-
-
-

- [0](#)

Még nincs értékelve

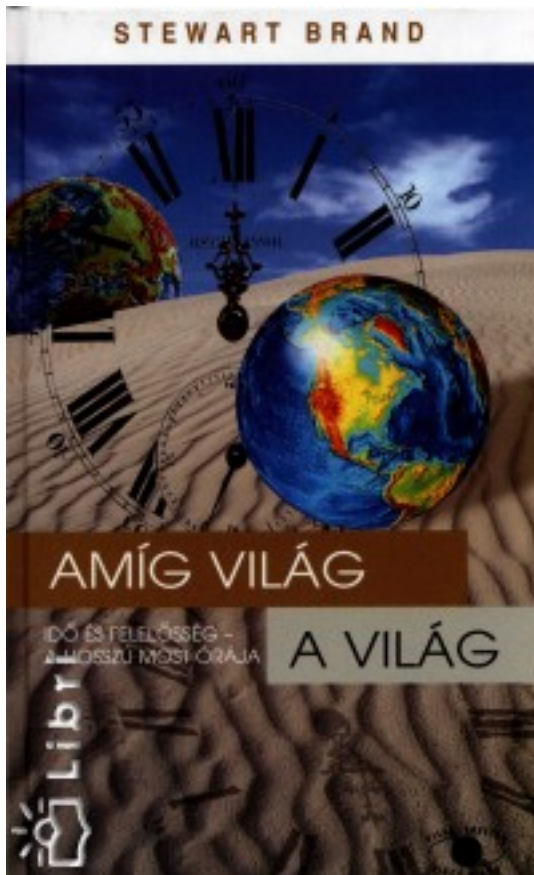
Mérték

A napi politika hamarosan letaglóz majd mindannyiunkat. Most leselkedik ránk a leghosszabb és legocsmányabb kampány. Miel?tt végképp elmerülünk benne, érdemes lenne valami fontosabb és életbevágóbb ügygel is foglalkozni.

Mert ahogy *Stewart Brand* írja *Hosszú most* című remekművében, szüksége van az emberiségnek valami hosszú távú mítoszra, és ez a „hosszú táv legalább évszázadokat jelent”.

Az a szomorú valóság, hogy az emberiség mára teljesen elveszítette a hosszú távú gondolkodás képességét és igényét. Nemhogy évszázadokra, hetekre sem tudunk el?re gondolni. S ez nem véletlenül van így - ez „fejl?désünk” szükségszerű velejárója. Fejl?désünk lényege ugyanis a fogyasztói társadalom és a globális kapitalizmus mindenhatósága, ez pedig magától értet?d?en tagadja a hosszú távú gondolkodást. (Amúgy a gondolkodást magát is, de az egy másik kérdés...)

A rövid távú gondolkodás, illetve a rövid távú nem gondolkodás lett az alapvet? és egyedül üdvözít? életstratégia. Ezt igényli a hihetetlen mértékű technikai fejl?dés. Mire megszoknánk egy új eszközt, máris piacon van az újabb, még gyorsabb, még sokoldalúbb változata. Amiért tegnap er?n felüli áldozatra voltunk hajlandók, mára elavult.

Nagyjából ez jelenti ma a világgazdaság motorját. Miképpen egy évszázada az autó töltötte be ugyanezt a szerepet, ma a tömegkommunikáció és a szórakozatóelektronika hajsolja az emberiséget az ürességbe. S mindennek mára lett megfellebbezhetetlen ideológiafundamentuma is: ez pedig a piac vezérelte világgazdaság mindenhatósága. „A piac az egyedüli és a legjobb szabályozó” – szól a verdikt, és aki ezt meg meri kérd?jelezni, az „rághatja szégyenében ökleit”.

A szemünk láttára hullik szét ez a piac szabályozta világ, de az alaptétel akkor is megkérd?jelezhetetlen. Ennyiben vissza is tértünk már a kommunista kísérlet elmebajához. Ott is tudta mindenki, hogy az alapelvek és a hangoztatott jelszavak semmit sem érnek, és köszön? viszonyban sincsenek a valósággal, mégis évtizedekig tartott, amíg a kollektív és nyomasztó tudás elsöpörte a rendszert magát.

A rövid távú gondolkodást, illetve nem gondolkodást er?síti a modern tömegdemokráciák kétségbeejt?en sz?k és ostoba látóhatára. Ez a látóhatár a következ? választásokig tart, és legf?bb mondanivalója a kampány maga. És ett?l a szemlélett?l nem is várható el a hosszú távú gondolkodás. Ez a szemlélet a tömeg igényeit akarja meghatározni, indulatait felkorbácsolni, majd kielégíti a mesterségesen felkeltett idióta igényeket, és levezeti valahogyan az alantas indulatokat. Ennyi.

Hans Castorp még így elmélkedik a Varázshegyben: „Hogyan függ össze a köztársaság a szép stílussal, vagy az id? az emberiség haladásával, mert ha nem volna id?, nem volna haladás sem, és a világ nem volna egyéb b?zös

tócsánál, rothadó pocsolyánál.”

S lám, eltelik néhány rettenetes évtized, és az emberiség haladása kizárólag a technikai haladásra fogyatozik, az id?b?l pedig a reklámok szlogenje marad. „Nincs id? a fájdalomra!” „Szerezd meg, most, azonnal!” Ez is ennyi. Stewart Brand pedig joggal jegyzi meg: A legnagyobb önzés nem az ÉN. Hanem az én, MOST, EBBEN A PILLANATBAN! A világ pedig olyan b?zös tócsa és rothadó pocsolya lett, ahol plakátokon jelenítik meg a friss leveg? illúzióját, ugyanis leveg?t venni már valójában nem lehet. Ez Kína rögvalósága. Ekkorát fejl?dött az emberiség. S Jared Diamond persze felteszi a másik kérdést is: „Hogyan lehetséges, hogy egy ember vagy egy csoport tudatosan veszélyezteti az egész társadalmat, saját rövid távú érdekeit el?bbre sorolva egyrészt a közérdeknél, másrészt akár saját hosszú távú érdekeinél?”

Nos, ez úgy lehetséges, hogy mára ilyenné lett az emberiség. S bár Jared Diamond remekül elemzi a távoli Montanában m?köd? bányatársaságok penetráns gazemberségét és mindent elpusztító profitéhségét, mi bátran vegyük tudomásul, hogy mindez nem a távoli Montana vagy a távoli Kína gondja, hanem mindannyiunké. Verespaták a szomszédban van. A cián néhány éve vonult le a Tiszán. És az égvilágon mindenki a GDP-növekedés szükségességér?l beszél. Pedig minden GDP-növekedési adat egy szög az emberiség koporsójába.

A piac mindenhatóságát hangoztató rútotobaság az öngyilkosságra készül? emberiség mantrája. Montanában pedig egy ember ezt írta ki a klotyója falára: „Ne húzd le! Tégy úgy, mint a bányák vezet?i: saját piszkodat takarítsd el valaki mással!”

Innen is üdvözlöm a távoli, ismeretlen bölcselet?t. És készülök a kampányra.

Bayer Zsolt - magyarhirlap.hu

Ajánló